

navnlig med Hensyn til Bestemmelsen under Nr. 2 været en af de vanskeligste Paragrafer at formulere, og det var mig forsaavidt en Beroligelse, da jeg saae, at de to ærede Medlemmer i Thinget, som have stillet Ændringsforslag, ikke have stillet Ændringer til dette Punkt; men denne Glæde varede desværre kun kort, thi saa kom den ærede Minister med sit Ændringsforslag. Den Betragtning, som har gjort sig gjældende hos Udvalgets Medlemmer, er jo for det Første den, at Bestemmelsen, saaledes som den var opstillet i det oprindelige Forslag, ikke var heldig, thi der stod under Nr. 1: „I Tilfælde af hyppige eller grove Forseelser af Lærlingen eller dennes vedvarende slette Opførsel“. Vi have ment, at denne Regel maatte formuleres skarpere, saaledes at man fremhævede det Hovedsynspunkt, som egentlig var det Bestemmende med Hensyn til, hvilke Kjendsgjerninger der overhovedet skulde give Mesteren en Ret til at forbre Kontrakten ophævet, og vi have da ikke kunnet formulere det anderledes end: „Naar Lærlingen gjør sig skyldig i et væsentligt Brud paa de ham ifølge Lærlingeforholdet paahvilende Pligter osv.“, og det glæder mig at se, at den høitærede Minister ikke har Noget imod Formuleringen af den første Del af Forslaget. Men saa have vi ment, at det dog kunde være heldigt, at man gav Domstolene en noget nærmere Anvisning med Hensyn til, hvad der falder ind under det almindelige Princip. Her ere de forskjellige Lærlingeloves Redaktion meget opløsende. Nogle angive enkelte Kjendsgjerninger, som paa ingen Maade ere udtømmende, andre og deriblandt den tydske Lov, opregne udtømmende alle de Kjendsgjerninger, som kunne give Paagjældende Ret til at hæve Kontrakten. Det have vi ikke drøftet os til at gjøre, fordi vi mente, at det havde den Fare, at man let kunde forbigaa et og andet Punkt, som dog i Almindelighed maatte give Ret til at ophæve Kontrakten, og vi have derfor ment at kunne gaa den Mellemvei, at vi opstillede visse Kjendsgjerninger, om hvilke det maatte være givet, at de indeholdt væsentlige Brud paa Kontrakten, og som kunde være veilevende, naar Spørgsmaalet kom til at foreligge i Praxis. Naar man nemlig simpelthen nøies med at sige, at Kontrakten kan hævnes, naar Lærlingen gjør sig skyldig i „væsentlige Brud“ paa den, er Spørgsmaalet dette, hvad der falder ind derunder, og i saa Henseende fastholde vi, at Lærlingekontrakten ikke blot begrunder en Forpligtelse for Lærlingen til paa Bærstebet at forholde sig, som han bør, udføre det Arbejde, der paalægges ham, osv., men begrunder ogsaa en fortsat Samværen saaledes, at den paagjældende Lærling i sit Forhold maa opføre sig paa saadan Maade, at denne Samværen ikke umuliggjøres, at Mesteren ikke bliver besværet til at sige: En saadan Person kan jeg ikke have i min Omgiwelse, fordi hans Forhold er af en saadan Beskaffenhed, at

han i Virkeligheden gjør sig umulig. Dette sidste mente vi, at der var særlig Anledning til at fremhæve, at ikke blot hans Arbejde, men ogsaa hans egen Væren skal være saaledes, at den fortsatte Samværen, som Lærlingeforholdet afføder, ikke umuliggjøres. Derfor mente vi, at det kunde være hensigtsmæssigt at illustrere det ved Exempler, naar han f. Ex. gjør sig skyldig i grove eller gjentagne Fornærmelser mod Medarbejdere eller Medlemmer af Mesterens Husstand eller tilstier dem Overlast, kort sagt, viser sig at være en Person, som Mesteren ikke kan være tjent med at have i sine Omgiwelser, eller søger at forføre andre Personer til forbrudte eller ufædelige Handlinger, hvorved navnlig tænkes paa Personer i Mesterens Hus eller Medlærlinge. Naar han anstifter Ulykker der, have vi ment, at der var Anledning til særlig at fremhæve, at han saa har gjort sig skyldig i Forhold, ifølge hvilke den Samværen, der skal være mellem Lærling og Husbonde, umuliggjøres, og det er ingerlunde saa givet, at det vil staa klart for en Domstol, eller ialtsald, at ikke Tvivl kan optaa om, hvorvidt saadant Forhold ogsaa i Virkeligheden konstaterede en Misligholdelse fra Lærlingens Side. Jeg skal tillade mig at anbefale vort Forslag, ialtsald saalænge, indtil jeg har hørt den høitærede Ministers Grunde derimod. — Ved § 16 har den høitærede Minister ogsaa foreslaaet, at de der under Nr. 1 opførte Exempler skulle udgaa; men det forekommer mig dog, at Ministeren ikke har været ganske konsekvent i sit Ændringsforslag. Jeg ser nemlig ikke, hvorfor man skal medtage „Mishandling af Lærlinge“ som enkelt Exempel, naar overhovedet Exempler ikke maa medtages, men man kan skal udtale det almindelige Princip: „væsentlige Brud paa Forpligtelserne i Lærlingeforholdet.“ Det forekommer mig, at, naar man vil være konsekvent, maa enkelte Exempler ikke medtages, men det forekommer mig iøvrigt, at netop det, at den høitærede Minister dog vil tage et saadant enkelt Exempel, kunde tale til Gunst for, at Exempler overhovedet ikke ere saa uhenigtsmæssige. Dernæst tillader jeg mig særlig at henlede Opmærksomheden paa Udvalgets Forslag under Nr. 33, hvorefter der er givet Lærlingen Afgang til at slippe ud af Forholdet, naar han holder Læremesteren stadesløs. Vi have ment, at det var rimeligt, at en saadan Afgang blev givet Lærlinge, fordi der jo dog i Løbet af den Arrække, for hvilke Forholdet er stiftet, kan indtræde Omstændigheder, som gjøre det af Betydning for ham i høieste Grad, at en saadan Mulighed er givet, og naar saa Mesteren bliver holdt stadesløs, er det, forekommer det os, Alt, hvad Mesteren kan forlange. De, der mene, at man kunde gaa saa vidt at lade Lærlinge træde ud af Forholdet, uden at holde Mesteren stadesløs, vilde, hvis deres Mening gif igjennem, ganske vist komme til at udøve en afstrækkende Ind-